

Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı hakkında Kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/544)

T. C.

Başbakanlık

Muameleler Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-1331, 6-1565

27 .IV . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilâtı hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20.IV.1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Günaltay

Gerekçe

Yurdumuzun iktisadi kalkınması çeşitli milletlerarası temas ve münasebetlerin kurulmasını istilsen etmekte ve bilhassa Avrupa İktisadi İş Birliğine katılmış olmamız dolayısıyla bu İş Birliğinden gereği gibi faydalanmamız için geniş ölçüde teknik ve iktisadi mahiyette çalışmalara lüzum hâsıl olmaktadır. İktisadi kalkınmamıza mütaallik olarak ilgili dairelerimizce hazırlanan iş programlarını zamanında ahiz ve tesellüm etmek, bunları Paris'te müteşekkil Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtı ve Vaşington'daki İktisadi İş Birliği İdaresi gibi salâhiyetli mercilere tevdi etmek, programları bu teşkilâtın teknik organları ile müzakere ve intaç eylemek üzere bu teşkilât nezdinde temsilci ve mütehassıs bulundurmamak; bunun dışında iktisadi kalkınmamızla ilgili olarak milletlerarası malî ve iktisadi temaslar tesis ederek teşebbüslere geçmek ve bu teşebbüsleri takip eylemek gibi zaruretlerle karşılaşılmaktadır.

Hariçle temas, müzakere ve teşebbüsler dışında Bakanlıklarla da iş birliğini ve koordinasyonu icap ettiren bu işleri intizam altında yürütebilmek ve içeride ve dışarda yapılacak müzakere- lere faal ve verimli bir şekilde katılabilmek için mesainin bir yerde ve en münasip olarak Başba- kanlıkta temerküz ettirilmesi uygun görülerek bu maksatla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

İlerde Birleşmiş Milletler ve Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtından başka milletlerarası eko- nomik faaliyetlerde bulunacak merciler ihdas edilirse, onunla ilgili işler de bu heyet tarafından başarılabacaktır.

Heyetin kadroları asgari hadde tutulmuş, buna mukabil işlerin matlup intizamda ve vaktin- de başarılmasını temin maksadiyle heyete icabında diğer daire ve müesseselerden yardımcı müta- hassıs memur alınması derpiş olunarak 3 nci madde ona göre hazırlanmıştır.

Devlet Daireleriyle İktisadi Devlet Teşekküllerinden nakil veya istifa suretiyle Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtının aylıklı kadrolarına tâyin edilenlerden teşkilâtta kalmaları zarureti za- fil olması dolayısıyla ayrılanların eski daire veya müesseselerindeki müktesep haklarına muadil boş kadrolara tercihan tâyin edilmeleri muadelete uygun görülmüş ve 5 nci madde bu maksatla ko- nulmuştur.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/544
Kanar No. 149

27 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı hakkında Başbakanlığın 27 . IV . 1949 tarihli ve 6/1565 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı komisyonumuza havale buyurulmakla Devlet Bakanı Nurullah Esat Sumer ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdür yardımcısı hazır oldukları halde incelenip görüşüldü :

Avrupa İktisadi İş Birliğine katılmış bir memleket olmak itibariyle bu durumdan geniş ölçüde faydalanmak için yurdumuzda da teknik ve iktisadi çalışmalara lüzum hâsıl olmaktadır. Bu lüzumun başında işlerin bir merkezden ve bir elden idaresi zarureti gelmektedir. Gerçi iktisadi kalkınmamıza mütaallık iş programları ilgili dairelerince hazırlanmakta ise de bunların bir an evvel Paris'teki İş Birliği Teşkilâtıyla Vaşington'daki İş Birliği İdaresine tevdi etmek, programları bu teşkilâtın teknik organları ile müzakere ve intaç eylemek üzere bu teşkilâtın yanında daimî bir temsilci ve gerekli uzmanların bulundurulması icabettiği gibi bunların dışında yine iktisadi kalkınmamızla ilgili Milletlerarası iktisadi ve malî temaslar ve teşebbüsler yapmak lüzum ve zarureti de hâsıl olmuş bulunmaktadır.

İşte bu arzedilen hususların temini maksadiyle işe sahip, esaslı bir teşkilâtın kurulması gerekmiş ve tasarı bu ihtiyacı karşılamak üzere hazırlanmış bulunmaktadır.

Alınan izaha göre en asgari bir ölçüde tanzim edildiği anlaşılan bu Kuruluş tasarısı komisyonumuzca esas itibariyle kabule değer görülmüş ve maddeler üzerinde bâzı değişiklikler yapılmıştır.

Tasarının birinci maddesi bu teşekkülün vazifelerini tesbit etmekte olup bu madde konusuna giren işlerin yalnız müzakeresi değil intacı da tabii bulunduğundan metne müzakereden sonra intaç kelimesi de ilâve edil-

miş ve Maliye Bakanlığının görevleriyle iltibasa mahal verilmeyecek ve yabancı memleketlerle bu teşekkülce yapılacak iktisadi ve malî münasebetlerin hududunu tâyin edecek surette maddede ifade değişikliği yapılmıştır.

İkinci ve üçüncü maddeler aynıyle kabul edilmiş ve 4 ncü maddede, bu teşkilâta geçecek memurların memurluk haklarının devamı esasına göre, tekrar eski dairelerine dönüşlerinde haklarında yapılacak işlemin daha vazih surette ifadesi temin edilmiştir. Bu tasarıya bağlı ve Paris ve Vaşington'da uygulanacak kadrolarda kullanılacakların aylıklarını 4991 sayılı Kanun gereğince alabilmeleri için ayrıca bir hükmün vücudu iktiza ettiğinden bunu temine yeter madde beşinci madde olarak tasarıya Komisyonumuzca eklenmiştir.

Birinci geçici maddenin (2) sayılı cetvelinde bâzı ödeneklerden birer aylık indirme yapılmış ve ikinci geçici madde aynıyle kabul edilmiş ve beş ve altıncı maddelerin numaraları ve yürürlük tarihi 31 Mayıs 1949 olarak değiştirilmiştir.

Bu esaslar dairesinde yeniden hazırlanan kanun tasarısı ivedilikle müzakere edilmek dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	
Diyarbakır	Ankara	Amasya
<i>I. H. Tigrel</i>	<i>M. Eriş</i>	<i>A. K. Yiğitoğlu</i>
Ankara	Bursa	Diyarbakır
<i>Dr. A. H. Selgil</i>	<i>F. Bük</i>	<i>Ş. Uluğ</i>
İsparta	İstanbul	İzmir
<i>K. Turan</i>	<i>Dr. A. Adıvar</i>	<i>M. Bırsel</i>
İzmir	Kastamonu	Konya
<i>S. Odyak</i>	<i>M. Akalın</i>	<i>M. A. Binal</i>
Malatya	Niğde	Samsun
<i>M. S. Eti</i>	<i>R. Gürsoy</i>	<i>M. A. Yörüker</i>
Seyhan		Urfa
<i>A. R. Yüreğir</i>		<i>E. Tekeli</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Avrupa İktisadi İşbirliği çerçevesi içinde Türkiye'nin ekonomik kalkınmasına ait olarak Bakanlıklar ve Dairelerce hazırlanan iş programlarını Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilâtına ve Birleşik Amerika İktisadi İş Birliği İdaresine tevdi ve bu programları adı geçen idarenin Türkiye içinde ve dışındaki teşkilâtıyla müzakere ve intaç etmek, bu idarenin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle ve Türk İktisadi ve malî teşekkülleriyle, temaslarına muhatap ve merci olmak, bu hususta yabancı memleketlerin resmî veya hususi müessese ve teşekkülleriyle her türlü temas ve müzakerelere girişmek, bunları tanzim ve takip etmek, bu gibi müzakerelere doğrudan doğruya veya dolayısıyla ilgili müracaatlara muhatap olmak üzere Başbakanlığa bağlı Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı kurulmuştur.

MADDE 2. — Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtının aylık kadroları bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 3. — Genel ve Katma Bütçeli dairelerle Devlet Ekonomi Kurumlarından ve kanunla kurulu Banka ve kurumlara mensup memur ve hizmetlilerden çalıştırılmalarına ihtiyaç duyulanlar esas görevlerine ait bütün hakları saklı kalmak ve aylık, ücret ve diğer bütün özlük haklarını da bağlı buldukları yerlerden almak şartıyla lüzum görüldüğü müddetçe Milletlerarası İktisadi İşbirliği teşkilâtında çalıştırılabilirler.

MADDE 4. — Devlet Daireleriyle Devlet Ekonomi Kurumlarından bu kanuna bağlı aylıklı kadrolara nakil ve tayin edilenlerden teşkilâtta kalmaları zarureti zail olanlar eski daire veya teşekküllerinde müktesep haklarına göre muadil boş kadrolara tercihan tayin olunurlar.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Başbakanlık

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Milletlerarası İktisadi İşbirliği teşkilâtı hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Avrupa İktisadi İşbirliği çerçevesi içinde Türkiye'nin ekonomik kalkınmasına ait olarak Bakanlıklar ve dairelerce hazırlanan iş programlarına Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilâtına ve Birleşik Amerika İktisadi İşbirliği idaresine tevdi ve bu programları adı geçen idarenin Türkiye içinde ve dışındaki teşkilâtıyla müzakere ve intaç etmek, bu idarenin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle ve Türk İktisadi ve malî teşekkülleriyle, temaslarına muhatap ve merci olmak, iktisadi ve malî meselelerde yabancı memleketlerin resmî veya hususi müessese ve teşekkülleriyle her türlü temas ve müzakerelere girişmek, bunları tanzim ve takip etmek, bu gibi müzakerelere doğrudan doğruya veya dolayısıyla ilgili müracaatlara muhatap olmak üzere Başbakanlığa bağlı Milletlerarası İktisadi İşbirliği teşkilâtı kurulmuştur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Devlet daireleriyle Devlet Ekonomi Kurumlarından bu kanuna bağlı aylıklı kadrolara nakil ve tayin edilenlerden teşkilâtta kalmaları zarureti zail olanlar bu vazifelerde kazandıkları haklara göre eski daire veya teşekküllerindeki boş kadrolara tercihan tayin olunurlar.

MADDE 5. — Bu kanunla Paris ve Vaşington için kabul edilen kadrolara tayin edilecek maaşlı memurların aylıkları 4991 sayılı Kanun gereğince ödenir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin geçici birinci maddesi 2 sayılı ödenek cetveli değiştiril-

Hü.

kısımında yeniden açılan ilişik (2) sayılı cetvede yazılı tertiplere (788 680) lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1949 yılı Bütçe Kanuna bağlı (D) işaretli cetvelin Başbakanlık kısmına bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun 30 Nisan 1949 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>Ş. Günaltay</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Nihat Erim</i>
Devlet Bakanı <i>N. E. Sumer</i>	Adalet Bakanı <i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakır</i>	İçişleri Bakanı <i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>N. E. Sumer</i>	Maliye Bakanı <i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı <i>C. S. Barlas</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Dr. Kemal Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>

B. K.

mek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun 31 Mayıs 1949 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Hükümetin altıncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	<i>Merkez</i>						
1	Genel Sekreter	1	150	6	Muhasip	1	70
6	Özel Kalem Müdürü	1	70	8	Muhasebe şefi	1	50
2	Daire I Başkanı	1	125		<i>Paris Türk Heyeti</i>		
2	Daire II Başkanı	1	125	2	Baş delege (Vekil)	1	125
2	Daire III Başkanı	1	125	3	Delege (Ticaret)	1	100
3	Tarım uzmanı	1	100	3	Delege (Ekonomi)	1	100
3	Bayındırlık uzmanı	1	100	4	Maliye - Banka müşaviri	1	90
3	Maden uzmanı	1	100	4	Tarım müşaviri	1	90
3	Ekonomi ve Ticaret uzmanı	1	100	4	Madenler müşaviri	1	90
3	Enerji uzmanı	1	100	7	Raportör	2	60
5	Mütercim (Türkçe-İngilizce)	1	80		<i>Vaşington Türk Heyeti</i>		
6	Mütercim (Türkçe-İngilizce)	1	70	2	Başkan	1	125
5	Raportör	1	80	4	Müşavir (Tarım, Madenler, Bayındırlık)	3	90
7	Raportör	2	60	6	Raportör	1	70
8	Raportör	4	50				

[2] SAYILI CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
<i>Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilâtı</i>			
88		Aylıklar	490 800
88/A		Hizmetliler ücreti	54 200
88/B		Geçici tazminat	6 560
88/C		4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar	
	1	Çocuk zammı	1 000
	2	Doğum yardımı	1 000
	3	Ölüm yardımı	1 000
Bölüm toplamı			3 000
88/D		4644 ve 4805 sayılı kanunlar gereğince ödenecek emekli keseneği karşılığı	10 820
88/E		Yönetim giderleri	
	1	Kira karşılığı	42 000
	2	Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	15 000
	3	Döşeme ve demirbaş	30 000
	4	Aydınlatma, ısıtma	9 500
	6	Kırtasiye, basılı kâğıt ve defterler	12 000
	7	Giyecekler	1 800
	8	Öteberi giderleri	3 000
	9	Ziyafet giderleri	10 000
Bölüm toplamı			123 300
88/F		Yolluklar	
	1	Sürekli görev yolluğu	20 000
	2	Geçici görev yolluğu	80 000
Bölüm toplamı			100 000
GENEL TOPLAM			788 680

[3] NUMARALI CETVEL

Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilâtı

Görevin Çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Merkez</i>			<i>Paris Türk Heyeti</i>		
Arşiv memuru	4	400	Yabancı dil bilen daktilo (Ecnebi olabilir)	2	400
Yabancı dil bilen daktilo	1	500	Odacı	1	150
» » » »	2	400	<i>Vaşington Türk Heyeti</i>		
Daktilo	2	250	Yabancı dil bilen daktilo (Ecnebi olabilir)	1	1200
Başodacı	1	175	Odacı	1	600
Odacı	2	150			
Müvezzi	1	150			

Bütçe Komisyonunun değiştiriliğine bağlı cetvel

[2] SAYILI CETVEL

B.	M.	Muhassasatın nevi	Lira
<i>Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilâtı</i>			
88		Aylıklar	429 450
88/A		Hizmetliler ücreti	47 425
88/B		Geçici tazminat	5 740
88/C		4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar	
	1	Çocuk zammı	1 000
	2	Doğum yardımı	1 000
	3	Ölüm yardımı	1 000
Bölüm toplamı			3 000
88/D		4644 ve 4805 sayılı kanunlar gereğince ödenecek emekli keseneği karşılığı	9 418
88/E		Yönetim giderleri	
	1	Kira karşılığı	42 000
	2	Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	15 000
	3	Döşeme ve demirbaş	30 000
	4	Aydınlatma, ısıtma	9 500
	6	Kırtasiye, basılı kâğıt ve defterler	12 000
	7	Giyeccekler	1 800
	8	Öteberi giderleri	3 000
	9	Ziyafet giderleri	10 000
Bölüm toplamı			123 300
88/F		Yolluklar	
	1	Sürekli görev yolluğu	20 000
	2	Geçici görev yolluğu	80 000
Bölüm toplamı			100 000
GENEL TOPLAM			718 333

C.

19